

Dues reflexions més sobre La Celestina

Per què explicar el que és obvi?

A <http://www.cervantesvirtual.com/servlet/SirveObras/01394908699359734534802/index.htm> podem veure l'edició de 1540 de Salamanca, que és feta en vers, a diferència de les altres que són totes en prosa. Aquesta és una edició "nueuamente trobada y sacada de prosa en metro castellano"

I tant! En quin "metro" ho havien de fer si no era castellà? Hem d'entendre que la prosa original no era castellana?

A quina ciutat es desenvolupa l'acció de La Celestina?

En el meu primer article sobre "La Celestina" vaig dir que feien servir l'exclamació "¡Ce!" a Toledo. Be, aquesta és només l'opció més acceptada. En Julio Cejador y Frauca, en un dels seus comentaris diu:

"Tenerías, fábricas de curtidos. De aquí sacan algunos que la acción pasa en Toledo; pero las tenerías solían estar junto al río en todas las ciudades, Salamanca, Palencia, Sevilla, Valladolid, etc. Véase en Menéndez y Pelayo (Oríg. Nov., III, XXXIX) lo que hay acerca de la tradición, que señala en Salamanca la casa donde vivió Celestina y la de Melibea. «¿No pudo crear, como suelen hacer los novelistas, una ciudad ideal, con reminiscencias de las que tenía más presentes, es decir, Salamanca y Toledo?» (Ibid., XLII.) Esta es, para mí, la solución más acertada."

Posteriorment és reforça en aquesta posició, comentant aquestes paraules de Calisto:

"...yré a la Madalena. Rogaré a Dios aderece e Celestina e ponga en corazón .."

En Julio Cejador:

"La Madalena, iglesia en Toledo y Salamanca, de modo que no se puede sacar de aquí sino que tenía el autor en la cabeza entrambas ciudades, como lugar donde ponía su tragicomedia."

Personalment Toledo i Salamanca no m'acaben de fer el pes, ja que en un altre moment de l'obra, dins de la mateixa ciutat, Melibea diu:

"Subamos, señor, al açotea alta, porque desde allí goze de la deleytosa vista de los navíos."

I això d'anar a "la Madalena" a pregar a Déu, a banda de Toledo i Salamanca, també ho podia haver fet a Castelló, on són destacades les "Festes de la Magdalena. Són nou dies de festa que s'estructuren des del tercer dissabte de Quaresma fins al Quart diumenge d'este període. El nucli de la celebració és la Romeria dels Canyes, amb la participació de desenes de milers de castellonencs que cada any rememoren el fet fundacional tornant al solar dels seus avantpassats,

en el turó de La Magdalena. Este costum va tindre en els seus principis un caràcter penitencial que encara es conserva hui en dia.."

S'entén ara que al final de l'obra, un altre habitant de la ciutat, el Plebèrio, s'exclame Així:

"..¿Para quien planté árboles? ¿Para quien fabriqué nauíos?...."

I és que no n'hi ha per menys. Tota la vida plantant tarongers i fent naus per a que vinguen ara quatre acadèmics i s'ho enduguen tot a la messeta!

Alejandro Sendra